

inflicted by the curse of Gautama). -2 the moon. -**रञ्जनम्** a collyrium. -**रोमन्** n. the eyelash. -**वस्तिः** m., f. a clyster-pipe with a bag. -**वस्त्रम्** a veil over the eye, the eyelid. -**विष्** f. excretion of the eyes. -**विष** a. having poison in the eyes (the Brāhmaṇa); Mb. 2. -**स्तम्भः** rigidity of the eyes.

नेत्रिकम् 1 A pipe. -2 A ladle.

नेत्री See under नेत्र.

नेत्र्य a. Good or wholesome for the eyes.

नेद 1 P. (नेदति) 1 To go. -2 To censure. -3 To bring near.

नेदिष्ठ a. Nearest, next, very near (superl. of अन्तिक q. v.); नमो नेदिष्ठाय Mahimna. 29.

नेदीयस् a. (-सी f.) Nearer, very near (compar. of अन्तिक q. v.); नेदीयसि प्रियतमे Bv. 2. 6; नेदीयसी भूत्वा Māl. 1. 'drawing near, approaching'; Śi. 8. 48.

नेदीयोमरण a. One whose death is imminent; तमथ प्रथितास्वास्थ्यं नेदीयोमरणं षण्णिक् Raj. T. 4. 31.

नेदिवस् a. Sounding, making noise; ततोऽन्तरिक्षे निन्दो महानभूद्दिवौकसामप्सरसां च नेदुषाम् Mb. 9. 57. 68. (com. नेदुषां नार्दं कृतवतीनाम्).

नेपः A family-priest. -**पम्** Water.

नेपथ्यम् 1 Decoration, an ornament. -2 Dress, apparel, costume, attire; उदारनेपथ्यभृत् R. 6. 6; राजेन्द्रनेपथ्य-विधानशोभा 14. 9; उज्ज्वलनेपथ्यविरचना Māl. 1; Ku. 7. 7; V. 5; न पथ्यं नेपथ्यं बहुतरमनङ्गोत्सवविधौ S. D. -3 Particularly, the costume of an actor; विरलनेपथ्ययोः पात्रयोः प्रवेशोऽस्तु M. 1. -4 The tiring-room, the space where the actors attire themselves (which is always behind the curtain), the postscenium; नेपथ्ये 'behind the scene'. -**Comp.** -**गृहम्** a. toilet-room. -**प्रयोगः** the art of toilet-making; one of the 64 kalās. -**विधानम्** arrangements of the tiring-room; यदि नेपथ्यविधानमवसितम् Ś. 1.

नेपालः N. of a country in the north of India. -**लाः** (pl.) The people of this country. -**लम्** Copper. -**ली** 1 The wild date tree or its fruit. -2 Red arsenic. -**Comp.** -**जा**, -**जाता** red arsenic; नेपालजामरिचशङ्खरसाञ्जनानि Suśr. -**मूलकम्** a radish.

नेपालकम् Copper.

नेपालिका Red arsenic.

नेम a. (Nom. pl. नेमे-नेमाः) 1 Half. -**मः** 1 A part. -2 A period, time, season. -3 A boundary, limit. -4 An enclosure, fence. -5 The foundation of a wall. -6 Fraud, deceit. -7 Evening. -8 A hole, ditch. -9 A root. -10 Acting, dancing. -11 Upper part. -12 Ved. Food. -**Comp.** -**धित** a. Ved. divided; विदन्मतो नेमाधिता विक्रवान् Rv. 1. 72. 4 (see com.). -**धितिः** f. Ved. 1 battle, conflict. -2 dividing into two.

नेमिः, -**मी** f. 4 The circumference, ring or felly of a wheel; उपोदशब्दा न रथाङ्गनेमयः Ś. 7. 10; चक्रनेमिकमेण Me. 111; R. 1. 17, 39. -2 Edge, rim; भुजान् कुटारेण कठोरनेमिना चिच्छेद रामः प्रसभं त्वहेरिव Bhāg. 9. 15. 34. -3 A windlass. -4 A circumference (in general); उदधिनेमि R. 9. 10. -5 A thunderbolt. -6 The earth. -**मिः** The tree तिनिश. -**Comp.** -**नुम्बारम्** The felly and nave; शोभनमस्य चक्रस्य नेमितुम्बारम् ŚB. on MS. 1. 4. 20. -**वृत्ति** a. following the course of, acting like, the outer rims of the wheel; न व्यतीयुः प्रजास्तस्य नियन्तुर्नेमिवृत्तयः R. 1. 17.

नेय a. 1 To be led, managed, guided, governed. -2 Fit to be taught; Mb. 5. 74. 4 (com. अनेयः शिक्षयितु-मयोग्यः). -3 To be spent or passed (as time).

नेयधी a. Of manageable or tractable character; Raj. T.

नेष् 1 A. (नेषते) To go, move.

नेष्टुः A clod of earth; यथा महार्णवे क्षिप्तः क्षिप्रं नेष्टुर्विनश्यति (v. l. for लेष्टुः) Mb. 13. 22. 11.

नेष्टृ m. One of the chief officiating priests at a Soma sacrifice (whose number is 16).

नैःश्रेयस a. (-सी f.), **नैःश्रेयसिक** a. (-की f.) Leading to happiness or final beatitude.

नैःस्वम्, **नैःस्व्यम्** Destitution, poverty, indigence.

नैक a. (न-एक) 1 Not one or alone (mostly in comp.); नैको मुनिर्यस्य वचः प्रमाणम्. -2 Various, manifold; नैकागस्फुरितमणिहचः Mu. 3. 19. See under न. °आत्मन् m., °रूपः, °शृंगः epithets of the Supreme Being. -कः An epithet of Viṣṇu. -**Comp.** -**कोटिसारः** a millionaire, one possessing crores of rupees (Mar. कोट्यधीश). -**चर** a. living in society, gregarious; नैकचर एकचरो वा भक्षयति Bhāg. 5. 8. 18. -**भावाश्रय** a. fickle, changeable. -**भेद** a. manifold, various. See under न also.

नैकधा ind. In various ways, variously.

नैकशस् ind. 1 In great numbers. -2 Repeatedly, often, frequently.

नैकटिक a. (-की f.) Adjacent, near, contiguous. -कः An ascetic or Bhikṣu; (vide commentary 'ग्रामस्यान्तिके क्रोशमानं त्यक्त्वा यतयो भिक्षवो ये निवसन्ति ते नैकटिकाः', on पर्वद्वलान् महाब्रह्मैराट नैकटिकाश्रमात् Bk. 4. 12.)

नैकत्र्य Proximity, neighbourhood.

नैकषेयः A demon, Rākṣasa.

नैकृतिक a. (-की f.) 1 Dishonest, false (or perhaps cruel); अधोदृष्टिनैकृतिकः स्वार्थसाधनतत्परः Ms. 4. 196; Bg. 18. 28. -2 Low, vile, wicked; Rām. 4. 17. 43. -3 Morose.

नैगम a. (-मी f.) [निगम्-अण्] Relating to or occurring in the Veda or holy writings; as in °काण्डम्. जपन् वै नैगमान् मन्त्रांस्तथौ पर्वतराडिव Rām. 7. 34. 18. -**मः** 1 An